

Regelrådet är ett av regeringen utsett oberoende organ vars huvuduppgifter är att:

1. Ta ställning till om nya eller ändrade regler är utformade så att de uppnår regelgivarens syfte på ett enkelt sätt och till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företag.
2. Bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet.

Regelrådet tar inte ställning till förslagets politiska syfte.

Swedac
Box 878
501 15 Borås

Yttrande över Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) förslag till ändringar i föreskrifter om ackreditering

Regelrådets ställningstagande

1. Regelrådet avstyrker förslaget med anledning av att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna.
2. Regelrådet anser att konsekvensutredningen är bristfällig.

Remissen innehåller även allmänna råd men dessa omfattas inte av Regelrådets granskning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås ändring av föreskrifter (STAFS 2010:10) om ackreditering, föreskrifter (STAFS 2010:11) om ackreditering av miljökontrollanter enligt Emas, föreskrifter (STAFS 2011:34) om ackreditering av arrangörer av program för kompetensprovning och föreskrifter (STAFS 2011:35) om ackreditering av producenter av referensmaterial. Ackreditering regleras i förordning (EG) nr 765/2008. Kompletterande bestämmelser finns i lagen (2011:791) respektive förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll. Enligt förordningen (2009:895) med instruktion för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll åläggs Swedac att främja och utveckla ett nationellt system för ackreditering som möter nationell och internationell acceptans. Swedac är medlem i ILAC (International Laboratory Accreditation Co-operation). ILAC utfärdar riktlinjer om hur dess medlemmar förväntas bedriva ackrediteringsverksamhet. Enligt Swedacs bedömning krävs det att Swedac beaktar dessa riktlinjer för att det svenska ackrediteringssystemet ska möta internationell acceptans.

Enligt nu gällande föreskrifter finns möjlighet att hänvisa till ackreditering när en underleverantör anlitas, även inom kontrollformer som inte omfattas av vare sig det ackrediterade organets eller underleverantörens ackreditering. Den nuvarande ordalydelsen tillåter något som den nya lagen uttryckligen förbjuder. Genom Swedacs ändringsförslag gäller som huvudregel att om ett ackrediterat organ anlitar en underleverantör för uppgifter som omfattas av organets ackreditering ska underleverantören vara ackrediterad för dessa uppgifter. Vidare föreslås bland annat att företag får utökade möjligheter att hänvisa till ackreditering på ett sätt som passar företagen och deras verksamhet.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Administrativa kostnader

Av remissen framgår att det finns fem företag som har dispens som genom förslaget inte längre kommer att behöva det. Dessa företag behöver därför inte lägga ned resurser på att ansöka om dispens. Kostnad per företag för att ansöka om dispens uppskattas till 5000 – 30000 kr. Den potentiella kostnadsbesparingen uppskattas därför till maximalt 150 000 kr per år. Vidare anges det finnas ca 10 ackrediterade organ som anlitar icke-ackrediterade underleverantörer och är ålagda att göra underleverantörsbedömningar vilket de genom förslaget inte längre skulle behöva göra. Kostnaden för att göra en underleverantörsbedömning uppskattas till 20 000 kr vilket innebär att den sammanlagda kostnadsbesparingen för de tio företagen uppskattas till 200 000 kr. Förslaget bedöms samtidigt medföra ökade kostnader genom att icke ackrediterade underleverantörer kommer att behöva söka och få ackreditering för att få fortsätta verka. Alternativet är att det ackrediterade organet ansöker om utökning av sin ackreditering så att den omfattar de uppgifter som tidigare utfördes av underleverantör. Enligt remissen uppskattas det finnas 3–10 fall där det inte längre kommer att gå att anlita en icke-ackrediterad underleverantör. Kostnaden för ackreditering av underleverantörer eller utökad ackreditering för redan ackrediterat organ uppskattas till ca 40 000 i snitt per företag. Därutöver anges att kostnader även tillkommer för de företag som frivilligt väljer att hänvisa till ny märkning. Kostnaden för att administrera detta har i remissen uppskattats till 200 000 kr.

Enligt Regelrådet framgår det inte med önskvärd tydlighet vad som ingår i de angivna kostnadsförändringarna. Regelrådet kan därför inte bedöma om kostnaderna är enbart administrativa eller om även övriga kostnader är inräknade, exempelvis ansökningsavgifter. Det hade också varit önskvärt med en tydligare redovisning av om något ackrediterat organ anlitar flera icke-ackrediterade underleverantörer och därmed skulle behöva utöka sin ackreditering för flera nya uppgifter. Regelrådet avstyrker förslaget med anledning av att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna.

Konsekvensutredningen

Problembeskrivning och syfte framgår av konsekvensutredningen, liksom alternativa lösningar och förenlighet med EU-rätt.

Som angivits ovan har förslagets administrativa kostnader beskrivits, men det är inte tydligt om redovisningen även inkluderar icke-administrativa kostnader. Enligt konsekvensutredningen tillkommer också en årsavgift på 20 000 – 30 000 kr för underleverantörer som väljer att ackreditera sig eller ackrediterade organ som väljer att utöka sin ackreditering. Berörda företag har till viss del beskrivits men det saknas en storleksmässig beskrivning av dessa företag och även uppgift om antalet underleverantörer. Detta skulle kunna ha betydelse för hur man ska uppfatta effekten av kostnadsförändringarna. Som nämnts är det inte heller tydligt i vilken mån som företag kan komma att bli föremål för flera kostnadsförändringar.

Effekter på konkurrensförhållanden har översiktligt behandlats i konsekvensutredningen men det saknas uppgift om effekterna för underleverantörer.

Swedac anger att det inte finns möjlighet att anpassa regler efter företagens storlek. Regelrådet noterar detta, men menar samtidigt att frågan som ska belysas enligt 7§6 i förordning (2007:1244) är i vilken mån det finns behov av särskilda hänsyn när det gäller utformningen av regler. För att få en uppfattning om

förslagets konsekvenser hade det därför varit värdefullt att få en tydligare bild av i vilken mån som förslaget kan väntas få olika effekter för ackrediterade företag beroende på deras storlek.

Mot denna bakgrund ser Regelrådet konsekvensutredningen som bristfällig.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 12 mars 2014.

I beslutet deltog Karin Lindell, ordförande, Lennart Palm, Claes Norberg och Sten Nyberg. Ärendet föredrogs av kommittésekreteraren Per Högström.

Karin Lindell
Ordförande

Per Högström
Föredragande